

L'etapa nova del catalanisme

Pasqual Maragall

L'ordre adequat de l'anàlisi és

Futur del catalanisme

Passat
Present
Què fer?

Avui és més clar el futur que el passat, el segle XXI que el segle XIX. Si comencem pel futur acabarem entenent perquè el passat va ser insuficient. Es contra la llum del projecte que volem jutjar els seus antecedents. Es més engrescador i més útil.

Al final farem una reformulació dels termes de l'anàlisi

* * * * *

El futur té dos noms:

L'Europa de les regions
La lleialtat federal

Avui ja veiem, al final del final del s. XX, de nou, la llum d'una Europa reconciliada, primer, amb el seu rol en el món, i per fi, amb els dimonis del seu passat.

Europa va fer imperis que portaven nom de ciutat: Atenes, Roma, i després de nació: França, Espanya, Àustria, Britània.

Per a fer-los va regimentar tot l'entorn nacional, eliminant-ne la riquesa i pluralitat, i va uniformitzar grans conjunts de països. Van desaparèixer Escòcia i Bavària, Catalunya i Alsàcia, Piemont i Savoia, el Ducat de Brabant i el Califat de Còrdova.

Ara anem cap a una Unió Europea respectuosa dels Estats que l'han creada però inexorablement abocada per això mateix a privilegiar en la seva organització l'autèntic ordre democràtic: de baix a dalt.

Europa no serà acceptada si no garanteix la proximitat de totes les funcions que poden ser mantingudes, o millor encara, retornades, al nivell més baix.

L'emoció de la nova Europa unida -un nou sentiment de pertanyença- va lligada inevitablement, com a raonable condició de la seva existència, a la saludable desconfiança envers la distància immensa que estan prenent alguns processos de decisió (els de defensa i de seguretat, els monetaris -que hauran de ser substanciats a Brusel·les o Frankfurt i per majoria, sense vetos nacionals).

Des de Catalunya, una de les nacionalitats, de les cultures, que van perdre pes en el procés brutal de formació de l'Europa del XVIII i XIX, veiem amb esperança, amb gratificació, com la nova Europa s'anuncia més modesta i més atenta a la subsidiarietat, al seu rol subsidiari respecte dels Estats, perquè això comporta de

forma inevitable i segura la conversió paulatina dels Estats en esglaons intermedis d'un altre procés de modèstia i devolució, ara cap a les regions i les ciutats i municipis.

Es digui el que es digui, aquesta Europa federal neix d'una forma que la fa redentora de les realitats nacionals i culturals oblidades per la història.

Alemanya, Àustria i de forma més dramàtica Espanya i Bèlgica, ja havien encetat aquest camí pel seu compte. Ara són Gran Bretanya i Itàlia que s'hi aboquen amb força i imaginació. A continuació seran tots els països de la Unió que hauran de seguir el mateix camí. Inclòs aquells que pel seu tamany i homogeneïtat no encaixen en el model de grans regions (Països Baixos, Dinamarca, Suècia, Finlàndia, Portugal i Grècia) hauran d'acceptar la regionalització si més no per a entrar en peu d'igualtat en les polítiques estructurals i en les estadístiques d'Eurostat.

El principi europeu de desconfiança democràtica, referit a la distància en la presa de decisions, beneficia els poders locals. Són aleshores algunes regions fortes i singulars les que tenen la temptació de defensar la re-nacionalització de les polítiques europees a condició que al costat dels Estats s'hi asseguin les regions amb competències legislatives o amb competències de caràcter estatal, curiosa paradoxa.

Paradoxa que no resistirà la força del moviment que està situant la majoria de les decisions en la base del sistema: la societat i els poders propers. Aquesta força és irresistible justament perquè capgira l'ordre de les decisions i completa així, 200 anys més tard, el que la revolució francesa va encetar però no va culminar: la devolució del poder a la societat. Aleshores ens vam quedar en la nació democràtica, que substituïa, a través de la seva representació (l' Assemblea Nacional) l'antiga Monarquia i l'antic règim autocràtic. Però el preu pagat va ser molt alt: les minories restaven subjugades, les petites nacionalitats oprimides, les cultures singulars anorreades.

Ara quan llegim en les decisions de la Comissió Constitucional italiana (la Bicameral) que la República (federal) italiana és formada per comunes, províncies, regions i estat, i que tots ells no faran més que el que la societat no pugui fer ella mateixa; o quan llegim que en el projecte laborista britànic per a Escòcia que "la transferència de competències és tan ampla que el document només detalla les que seguiran sota el control de Westminster: economia, defensa, treball, qüestions constitucionals i embriologia i abort", quan llegim aquestes coses sentim que una pàgina de la història està essent passada, i que la llarga recerca per Catalunya de la seva autonomia i per l'esquerra d'esdevenir el centre de les polítiques de llibertat, està convergint cap a un punt proper i esplèndid en què Europa superarà el seu complex americà -entenc per "complex americà" d'Europa la seva aspiració a ser una sola gran nació amb una sola bandera i un sol sentiment, sense identitats locals o quasi-, i es reconciliarà amb la seva pròpia diversitat interna negada per la història. I on la gent provinent de la llarga i dramàtica marxa per l'esquerra cap a un humanisme sempre evanescent i de vegades monstruosament autoritari, retrobarà el sentit original de la pulsio llibertària que l'animava des de l'origen. Catalunya, autonomista i llibertària de sempre, pot respirar tranquil.la.

Però ha de quedar clar que en aquest joc, en el joc de la proximitat, en el de la construcció del federalisme europeu de baix cap amunt, no *top-to-bottom* sinó a l'inrevés, només hi té entrada el qui té el carnet adequat: el carnet de la lleialtat federal, la *Bundestreue* alemanya, la confiança de tots en el servei a l'interès general per part de cadascú.

D'aquí que tinguin raó els qui matisen que la subsidiarietat europea no vol dir només proximitat, sinó proximitat amb responsabilitat. Es exacte. Responsabilitat en dos

direccions: una, que cadascuna de les parts ha de fer-se mereixedora de la confiança de les altres en quant a la representació i així, en els Consells de Ministres europeus de Cultura, el *land* alemany que toqui representa, per torns, a tots els altres (sabran fer el mateix Andalusia i Euskadi que la Baixa Saxònia i Baden Wurtemberg?); i dues, que algú ha de definir quan, per raons d'eficiència i/o d'equitat, convé més la distància i l'arbitratge que la proximitat. Però, justament aquestes raons s'han de demostrar. I no les contràries. La càrrega de la prova passa a dependre dels nivells allunyats. No com fins ara, que tot el que fan regions i ciutats ha de ser aprovat pels Estats: tot el que no està permès està prohibit. Ara estem passant a dir: tot el que no és reservat (a l'Estat) està permès -com diu la llei italiana del 15 de març de 1997, en el seu art. 2, tot el que és de l'interès general dels ciutadans d'un municipi o regió és competència dels seus governants, inclòs allò que fins ara han estat fent les delegacions estatals en el lloc. Només queda exceptuat allò que l'art. 3r. reserva taxativament a l'Estat. I l'Estat i Europa es veuran generalment observats, quasi diria escrutats cada cop que es reservin una funció.

És impossible ser europeista d'aquesta Europa modesta i subsidiària? Al contrari: molts només serem europeistes d'aquesta Europa. Ja n'hem tingut prou de patriotismes excessius.

* * * * *

A partir d'aquí, podem estudiar millor, i més assossegadament, el nostre passat.

En quin punt del segle XVIII els catalans comencen a actuar en interès propi i com ho formalitzen? En quin punt de la revolució liberal espanyola, a Catalunya, hi ha una escissió entre els que s'esveren de les conseqüències de la revolució i esdevenen catalanistes porucs i aquells que converteixen el liberalisme en catalanisme i, eventualment, en federalisme?

Quins esdeveniments del segle XX (Setmana Tràgica, 6 d'octubre, 19 de juliol, 15 d'octubre de 1940) marquen l'actitud del catalanisme fins avui?

Es donen les circumstàncies d'un retorn al sentiment prevalent en els curts períodes que van de 1898 a 1909 i de 1931 a 1933? Estaria justificat de nou aquell optimisme català: el del sentiment de pàtria, el del discurs de Cambó al Rei (1904), el del pressupost de Cultura (1907/8), el de l'Avi indiscutible, el del "Visca Espanya" de Companys?

Com reformular avui un sentiment de pàtria anàleg, de la mateixa intensitat i la mateixa generositat? Com pot Catalunya posar-se davant els qui dirigeixen la conversió d'Espanya en un estat europeu amb tots els ets i uts?

Sabem algunes respostes a aquestes preguntes.

Però abans no podem obviar -o potser millor: podem obviar però no podem oblidar l'eterna discussió: si el catalanisme és popular (Pere Anguera) o és conservador (J.C. Marfany); si és cert que Catalunya només pot ser cristiana o no ser; si qui tenia raó era Macià o Cambó, si era Prat o Maragall, si Pere Corominas (engarjolat al 97 del segle passat) o Josep Maria de Sagarra, si d'Ors o els modernistes, etc.

Més ben dit: ara podem per primer cop no obviar aquestes qüestions i saber que, siguin quines siguin les respostes, vist els nostre futur, el camí seguirà. Que les respostes no ens dividiran eternament

* * * * *

Algunes coses del present, sembren ja clares: Entre

“Catalunya és Espanya”
 “Espanya és Catalunya”
 “Espanya no és Catalunya”
 “Catalunya no és Espanya”

Només queden en peu la segona i la quarta proposta. Les altres dues, les dels anti-catalans: “Catalunya és - simplement- Espanya” o bé, “Espanya no és Catalunya”, és a dir, Espanya és una realitat independent de les parts que geogràficament la componen, han perdut vigència.

L'ambició “Espanya és Catalunya” que ja es va dir entre 1898 i 1909, i que es va dir amb emoció i respecte i bones intencions, supera al separatista i utòpic i antipàtic, “Catalunya no és Espanya”.

L'acritud del “ells i nosaltres” i el “nosaltres sols” deixa pas al moderat “Espanya és un fet entranyable” i al més positiu “Escolta Espanya”.

Vivim un moment esperançat.

La dreta espanyola, de grat o per força, ha de ser o aparèixer autonomista. Es cert que alguns (com Felipe González) ens alerten: “El retorn de finals de mandat d'Aznar al castellanisme furibund i a l'espanyolisme més arnat està garantit”.

També és cert que uns altres diuen: “L'únic interès del PP en aquest mandat és *l'abrazo de Bergara* amb els bascos... i els catalans que s'ho pintin a l'oli”. Però el fet és que ara com ara la dreta espanyola ha de pactar amb els nacionalistes catalans i bascos (i aquests amb la dreta espanyola, sobretot a Catalunya). El fet és que el PSOE va traslladar el 25% de la despesa pública neta del centre a la perifèria (bàsicament a les autonomies i per això va perdre eleccions a les grans ciutats).

I el fet és també que la confusió entre Generalitat i partit és tan irreversible que els votants que només votaven a les eleccions legislatives estan avui decidits a votar en les autonòmiques, perquè creuen (i en el fons no els falta raó) que és la Generalitat qui negocia a Madrid les decisions de l'autèntic govern -pensen ells-, que és l'espanyol. “No hay mal que por bien no venga”. En efecte, vivim un canvi de perspectives.

* * * * *

Què hem de fer?

Federalisme i diferència o federalisme i igualtat.

- som diferents: en llengua, en història, en cultura, en dret, en política,
- volem el mateix, tenim el mateix dret que els altres (nosaltres i ells)
- que cadascú triï si prefereix realitzar els serveis a casa (Mossos) o que els facin des de Madrid (G. Civil)

Quan diem el mateix dret, volem dir que tenim dret a rebre el mateix servei bàsic per habitant. El fet de ser més rics ens obliga a pagar més i ho acceptem, però no ens

obliga a rebre menys. Quan diem “el mateix dret” volem dir també el dret a rebre els serveis des de la mateixa distància, el dret al mateix autogovern.

Com conjuminar diferència i igualtat en drets? Igualtat de drets a rebre des de la mateixa distància la mateixa aportació en serveis per persona, i diferències existents en quant a llengua, història i cultura, són dues coses que es poden casar per la via de la opcionalitat. Quan la desconfiança respecte dels serveis centrals és més gran, en les comunitats més diferencials, optarem per la substitució dels serveis estatals, i en les altres optaran per la continuïtat, és lògic. La percepció de la distància és més aguda en comunitats diferencials.

Però els catalans no hem de construir sobre el greuge el model d'Espanya que proposem. No podem dir: “no volem que els altres no tinguin”. No podem dir: “si a vostès també els donen això, nosaltres voldrem una altra cosa per a seguir essent diferents”. Si “Espanya és una realitat entranyable”, quines entranyes són les dels catalans que no volen pels altres el que volen per si mateixos? Més enllà del sentit comú, que nega a determinades Comunitats Autònomes el dret a anomenar-se raonablement nacions, perquè no ho són, els negarem també el dret a autogovernar-se? Quin model d'Espanya fora aquest, basat exclusivament en la desconfiança per molt justificada que hagi estat històricament?

De tant en tant haurem de recordar que el darrer President de la Generalitat executat sumàriament per la justícia militar espanyola no és del temps de Cromwell o de Maria Antonieta: és de fa encara no seixanta anys i havia estat elegit democràticament. El President Tarradellas -el seu successor quasi immediat, amb l'interval d'Irla- ho va recordar arribant a Madrid, l'octubre de 1977. No tenim doncs dret a l'acritud? El tenim, si hem de jutjar comparativament a altres països europeus. La mort d'O'Sullivan a Dublín és del primer terç de segle (1908); les dels líders democràtics de nacions de l'Est europeu són posteriors (1945-48), però la nostra acritud no té comparació amb la ràbia irracional que ha dut a algunes d'aquestes minories nacionals als desastres interiors que coneixem. Tampoc a Catalunya s'ha donat, afortunadament, el procés d'involució que ha dut del record adolorit a gestos irreversibles d'odi venjatiu, com al País Basc, per bé que la frivolitat cruel i plena de conseqüències amb que el general Franco va escriure negre sobre blanc en el Butlletí Oficial de l'Estat que era obligatori odiar els guipuscoans i els biscaïns, no té perdó (“las províncias traidoras” deia textualment). Però de nou, la mort de Companys (conduït a Espanya pel Conde de Mayalde un cop la Gestapo el va detenir a París, on romania per seguir prop del seu fill malalt) ens exonera de tota demostració de credencials: tenim dret a l'acritud.

Però tenim també l'obligació -en interès propi i per respecte a tants de gestos amistosos i positius des de la resta d'Espanya, encara que minoritaris sovint, en el batibull i abraonament de la desconfiança i el sarcasme en relació amb Catalunya-tenim l'obligació i el deure de liderar la recomposició històrica de tots aquests sentiments en una Espanya democràtica, federal i europea.

* * * * *

Catalunya endins avançarem per les vies concretes d'un catalanisme constructiu, ple d'empenta i de sentit comú.

Hem portat seny en el tema de la llengua, evitant que no es convertís en l'inici d'un periòdic passar comptes malaltís, productor de sancions, prohibicions i obligacions que finalment o no es compleixen o generen frustracions i reaccions negatives, molt pitjors per a la salut del català que els problemes que s'havien volgut atacar. La Llei

del 83 s'ha de salvar com a tal, amb les modificacions que el temps obliga de fer - obliga i permet- per tal que la llei segueixi sent una llei viva.

El LLIBRE BLANC de la Cultura ens ha de dir on som en política cultural -la columna vertebral de la política catalana- vint anys després del Congrés de la Cultura Catalana. Ha d'analitzar, per exemple, el paper de la dualitat cultura nacional-cultura civil en el teatre, la música, l'edició, etc... Sense l'activitat dels ajuntaments i de l'esquerra no hagués hagut ni Museus Nacionals -potser només el d'Història de Catalunya, i encara... on l'haguessin posat?- però sobretot no hi hagués hagut altre cosa que Museus Nacionals: ni Art Contemporani, ni Teatre Lliure, ni Picasso, ni Miró, ni Tàpies, ni retrobament del Modernisme, ni CCCB, etc...

En el debat sobre la CULTURA POLÍTICA, que és altra cosa, referida a les regles del joc de la política i als nous paradigmes de relació entre els individus, els pobles i el món, així com els nous paradigmes econòmics i socials, haurem de participar en plataformes obertes (promogudes per la pròpia Fundació Campalans, les fundacions amigues Nous Horitzons, Encaix i Catalunya Segle XXI, i encara totes aquelles que es preguntin honestament pel futur: Fundació Bofill, Fundació Joan Maragall, Fundació Carles Pi i Sunyer, Fundació Utopia (J. García-Nieto), Museu de la Ciència, Fundació Joan Miró, etc.), tant a casa nostra com a Espanya i Europa.

No és poc el que s'hi juga. Vint anys després del Congrés de Cultura que -a falta de partits democràtics- va definir els conceptes i les polítiques públiques possibles i necessàries a Catalunya, ara caldria una convenció catalana, o vàries alhora, que definissin no les noves polítiques -ara ja tenim partits i Parlament, Consell Executiu i Ajuntaments-, si no els nous interrogants, els nous temes, i el paper de la política en la seva formulació i solució. Per descomptat, des de Catalunya: l'aportació catalana a la re-situació de la política en la vida social.

Catalunya, segons mandat de les lleis, en mala hora aprovades al 1987, però lleis vigents al cap i a la fi, ha d'aprovar la seva REGIONALITZACIÓ. Una de les habilitats del catalanisme dominant ha estat la de congelar tot allò que era important i evident: l'eix transversal, les rieres del Maresme, la divisió comarcal adaptada no al 37 sinó successivament al 77 o al 87 o al 97, el II Congrés de Municipis de Catalunya (el primer va ser el 1933 i va fer la Llei municipal republicana, no com ara, que s'ha fet la llei deu anys abans del Congrés, suposant que hi hagi Congrés aquest any!), l'abastament de l'aigua assegurat, el revifament de l'Ebre i el Pirineu, el desplegament del Metro metropolità (valgui la redundància), la consolidació de l'aeroport de Barcelona i del sistema aeroportuari català, el desviament del Llobregat (aprovat i dotat pressupostàriament l'any 1986), la conversió de la Zona Franca i del Delta en la gran Zona d'Activitats Logístiques del Sud d'Europa, la redempció del Besòs i dels barris de la Mina i la Catalana, el Pla d'hotels de Barcelona, que es va tractar d'impedir, la reforma del Liceu que finalment va cremar-se, el necessari nou Palau de Congressos (aquí Madrid ens ha passat al davant i... com!), l'ampliació de la Fira, etc.

En comptes de tot això, punt per punt, el catalanisme conservador, poruc i maldestre que ens ha dominat, ha enredat tots aquests temes: ha paralitzat la regionalització, simptomàticament, re-enviant a Madrid el dilema en propugnar la província única i la dissolució de les Diputacions -essent així que àdhuc la terminologia habitual ha consagrat les 7 regions, administratives o estrictament planificatòries: Regió 1a. o metropolitana, comarques interiors, Terres de l'Ebre, comarques de l'Alt Pirineu, etc.; ha imposat una comarcalització abusivament conservadora, la del 37, al servei d'una política partidària, d'oposició als alcaldes dels caps de comarca- sempre aquesta dèria d'utilitzar les contradiccions reals per a inhibir tota acció, -com en la capitalitat de la Regió 7- o bé crear contradiccions partidàries allà on no n'hi ha de reals; ha entrat en una polèmica inacabable sobre el tram Cervera-Manresa de l'Eix Transversal i s'ho ha

pensat quinze anys abans d'encetar el tram Vic-Manresa; ha vist amb tota fredor i passivitat com any rera any les rieres del Maresme es desbordaven, ha dividit el moviment municipalista creant i mantenint una associació apart basada en la desconfiança legítima dels municipis petits i negant-se a convocar el II Congrés per por a una onada de sentiment d'unitat.

Aquest és potser un dels actes polítics més incomprensibles i inacceptables del pujolisme, tot i que un dels més característics; ha fet unes lleis territorials contra el territori, malfiades, suprimint o tractant de suprimir l'àrea metropolitana -prevista en l'Estatut-, incautant la planta d'Abrera sense compensació, així com la de Cardedeu, nacionalitzant la taxa de depuració, creant uns ens que han nedat en liquiditat no d'aigua sinó de diners i han generat la desconfiança dels usuaris modestos, amb els quals no s'ha sabut negociar ni explicar i modular el rebut de l'aigua (l'única ecotaxa existent i autèntica!); ha abandonat les Terres de l'Ebre i les del Pirineu a l'inexistència legal, fent-hi algunes obres, si, però sense cap perspectiva de conjunt, sense cap política entenedora i ambiciosa, que han hagut de personificar els alcaldes ardits allà on n'hi ha hagut, com a la Seu i la Vall d'Aran, on s'ha nucleat un poderós moviment de poders locals, juntament amb els Comuns d'Andorra i els municipis de l'Ariège; ha promès l'oro i el moro als barris més apartats i necessitats de transport públic massiu per a sortir de l'atzucac en que el govern s'havia ficat en signar el conveni pel Metro de Montjuïc, i ara no han fet ni l'un ni l'altre!; ha especulat amb una Fira al costat de l'aeroport oblidant l'aeroport i la necessària tercera pista, i ara és l'hora que tenim tres períodes al dia (8 a 10 a.m., 5 a 7 p.m., i 8 a 11 p.m.) amb saturació de vols -prop de cinquanta moviments d'entrada o sortida a l'hora- i per tant, desviament de tràfic potencial cap a altres aeroports, just en el moment en què la congestió aèria a l'Europa central du les companyies a cercar nous *hubs* o nusos de redistribució en el Nord del Sud d'Europa, i just quan Barajas inverteix sumes ingents per estar prest amb una tercera pista l'any 98; i encara el nostre catalanisme arnat de la dreta no ha entès que Reus i Girona tindran vida i trànsit com aeroports si el Prat n'atrau més, i no contra el Prat; ha deixat tots els temes del Delta del Llobregat en mans d'una comissió multi-nivell sense lideratge i poc operativa, i això ho pagarem car; ha oblidat el Besòs, sumant-se tard i poc als esforços que els ajuntaments van fer amb Borrell, Ministre d'Obres Públiques, i escatimant els diners en un tema indiscutible, en una de les llagues urbanístiques i socials, de política territorial, més punyents de Catalunya; és més, van contribuir a fer el problema més insoluble quan, des del govern, es va oposar als intents de l'Ajuntament de Sant Adrià i de l'Àrea Metropolitana per a dignificar La Mina i La Catalana, arribant a l'extrem de patrocinar un assalt deshonest i inútil a l'alcaldia de Sant Adrià des de la Conselleria de Benestar Social i permetent que prosperés el procés indigne d'un especulador immobiliari -recolzat en advocats i jutges que van fer la llei a Catalunya, mal que ens pesi, durant una colla d'anys- contra els regidors democràtics, que han hagut d'aguantar ¡6 anys! d'imputacions sense base fins a la seva absolució amb tots els pronunciaments favorables.

Brillant full de serveis el del govern territorial de Catalunya, en aquests anys! Res a veure amb la forta tradició del pensament i l'acció territorial del catalanisme polític i de l'urbanisme barceloní des de 1860 ençà. Res a veure amb la Mancomunitat, amb les Jornades Municipalistes que prepararen la via pel I Congrés de Municipis, amb la llei i decrets de la República, tan la llei municipal com el Decret de divisió comarcal. Ni una aportació genuïna. Si més no l'actitud digne de J.A. Solans davant certs intents especulatius, però al preu d'una concentració inhumana i poc eficient del control de qualitat urbanística. Passes enrera en relació amb el tímid però valuós urbanisme de la transició (1967, Esquema Director de l'Àrea Metropolitana; 1974, Corporació Metropolitana de Barcelona; 1976, Pla General Metropolità, encara vigent). Desastrosos urbanisme comercial.

Tot està per fer. Però tot està madur. Tornem a trobar-nos -qui ho podia imaginar- en l'exaltant situació de fa vint anys, on tot estava escrit i tot per començar. Posem-nos-hi.

El nou catalanisme no són cabòries. Haurà de començar perfilant el PLA ESTRATÈGIC DE CATALUNYA, a través d'un sistema participatiu en la definició dels dos, tres, quatre grans objectius que Catalunya acara avui, i el desgranat d'objectius instrumentals que hi convinguin, així com el sistema de responsables del seguiment en la seva consecució.

Les Universitats que són tot i els seus problemes de finançament i manca d'agilitat - un dels sectors amb més potencial projectiu de la vida catalana, les institucions empresarials, els sindicats i les Cambres de Comerç -que intel·ligentment s'agermanen cercant la talla mínima, com és el cas de les dels Vallesos i el Bages i l'Osona-, les ONG's més significatives, les entitats culturals i esportives, la gent d'església i de confessions religioses, de fundacions assistencials, etc., hauran de posar-se a treballar per a fer bo, a nivell de Catalunya, el triangle ciutat-universitat-empresa que en el nivell municipal, comarcal i metropolità ha donat ja el seus fruits i ha adquirit una bona experiència operativa.

Sens dubte els temes de la qualitat (qualitat en els serveis i productes, en l'administració pública i en les empreses) i del poder polític, econòmic i mediàtic i comunicacional, estan en el centre de les nostres preocupacions. Els temes de l'equitat, genuïnament progressistes, no poden ser sacrificats i s'han de reformular a la llum de les noves circumstàncies.

Però ha de ser l'esforç concentrat, ben programat i flexiblement desplegat de les forces vives de Catalunya, en el marc determinat pel Parlament i amb sanció final d'aquest mateix, que perfili i concreti cada un dels temes i objectius específics de l'acció catalana.

Si la majoria parlamentària no s'avé avui a aquest acord, nosaltres, des de l'esquerra i el centre, hem de començar a treballar igualment. Com va fer l'Assemblea de Catalunya fa quasi trenta anys i el Congrés de Cultura en fa vint.

Qualitat, potència i equitat són fites de vegades contradictòries. Caldrà triar. Pot semblar que Catalunya viu millor (qualitat), però pot ser que no estiguem preparant les bases futures d'aquesta qualitat diferencial: avui s'inverteix més públicament i privadament al centre que a Catalunya. I no diguem a Brandenburg o el triangle Londres-Lille-Brussel·les o inclús Lió-Ginebra-Torí. Ens podríem despertar d'aquí cinc-deu anys amb un ulterior retardament referent a les infraestructures i fins i tot a les mentalitats i les organitzacions. Haurem viscut relativament bé, però començarem aleshores a viure relativament pitjor.

Potser haurem de sacrificar alguns aspectes aparents de la qualitat (una certa privacitat tranquil·la, determinats aspectes de l'anomenat "assossec" mediàtic) si aquest és el preu d'una vivacitat mediàtica i política més gran. L'omertà ha estat sempre confortable però a la llarga tràgica. El silenci pietós, el respecte sacralitzat pels valors unitaris, el "no gosar", el diferir o no anar de dret al cor dels problemes... tot això ens pot perjudicar.

L'aliança del centre liberal i l'esquerra catalanista és aquí de tot punt necessària.

Per exemple, és difícil d'imaginar com Catalunya pot competir amb altres àmbits si no disposa de mitjans de comunicació que ultrapassin l'audiència dels sis milions d'habitants, o a tot estirar els deu milions de catalanoparlants, davant uns altres, aquí

al costat, que n'abasten cinquanta milions o tres-cents milions. Si ni tant sols hem arribat a convèncer del tot els valencians que parlem la mateixa llengua, en diguin valencià o català! Potser justament per l'encaterinament que hem demostrat en que ens acceptessin el nom més que la cosa. En aquest camp hi ha avui grans esperances i hem de reconèixer que el pujolisme s'ha mogut aquí amb prudència i astúcia alhora. Veurem.

* * * * *

Els catalans del segle XXI sabem l'Europa que volem, i l'Europa que ve: l'Europa forta, que és la de la proximitat, la de les regions i les ciutats, és a dir, l'Europa legítima; i l'Europa forta, que és la de la Unió, perquè és la de la nostra moneda, la nostra defensa, la nostra justícia i la nostra cohesió social. L'Europa dels Estats entesos com a garants de la Unió i garants de la devolució de poders cap abaix.

De vegades se'ns parla només de l'Europa d'on venim i no de l'Europa a la qual anem. Anem a una Europa forta i subsidiària alhora, social i liberal, "força però no fortalesa", activa però no invasora de la proximitat -al contrari defensora de les identitats diverses i de les ciutats com a base de civilització-.

L'Espanya catalana que preconitzem hi podrà contribuir, ja hi està contribuint, però ha de consolidar la seva cultura política, les seves regles del joc democràtic. I el seu federalisme vergonyant, l'ha de fer explícit i diferencial.

Hem de fer el partit d'Europa, d'aquesta Europa.